

“Els testaments a parts iguals són una font de conflictes”

MERITXELL GABARRÓ

ADVOCADA

TEXT LAURA SERRA • FOTOS MANOLO GARCÍA

En una finca règia de la Diagonal s'obre una porta de fusta massissa. El cartell: Gabarró Herències. La posada en escena impressiona, si penses que qui s'acosta fins aquí ho fa abans o després d'una mort pròxima. Però aquest és justament el tòpic que vol trencar l'advocada experta en testaments Meritxell Gabarró (Capellades, 1980) amb la seva naturalitat alegre i una assertivitat desbordant: no cal tenir ni grans patrimonis ni arribar a la tercera edat per deixar-ho tot lligat i ben lligat.

Quan s'ha de fer testament?

No podem viure sense testament. Esclar que no és obligatori, però és que hi ha gent gran que no fa testament perquè li fa cangueli. Aquesta setmana ens ha entrat una herència d'un senyor que tenia dos edificis sencers a Barcelona. Això són 50 o 60 pisos! Era vidu i no tenia fills. Per què no va testar, aquest senyor? Si tens un sol fill, encara ho entenc, però si no... Allà hi ha sis hereus, en proporcions diferents, entre germans i nebots. “El meu tiet es pensava que si feia el testament es moriria”, em va dir la neboda. No cal que em diguin res més.

Pot ser incòmode demanar als pares o familiars que facin testament, perquè sembla que n'esperis alguna cosa.

Això depèn de cada família. És com quan em demanen si han d'explicar el testament als fills: depèn de la relació que hi tinguis. Si a taula es parla de tot obertament, els recomanem que abans de signar citin els fills, sense joves ni gendres, i els expliquin els paquets que han fet per si es posen d'acord en fer canvis. Ara bé, ha de quedar clar que, si no hi ha acord, “aquest és el nostre patrimoni i és la nostra decisió”. En canvi, si sospiten que el que els queda de vida estaran martiritzats, no tenen cap obligació de transmetre el repartiment, ja s'ho trobaran els hereus.

Però llavors hi ha més perill que es barallin...

No, si jo faig el testament no es barallaran perquè soc cada vegada més dura i insistent, i els dic als clients: a parts iguals no ho farem. Per fer això, vagi directe al notari. Els testaments a parts iguals són una font de conflictes, i no ho recomano gairebé mai.

Com? Semblaria que a parts iguals és el més equitatiu.

Si només hi ha diners, no hi ha problema. Però els patrimonis estan formats per un pis, un apartament, un pàrquing, uns cèntims... Com ho repartim, això? Si tens dos pisos i en deixes un a cada fill, el conflicte està servit perquè pot ser molt desigual. Si deixes els dos pisos a parts iguals, els fills s'hauran de posar d'acord per vendre-se'ls o comprar-ne la part de l'altre. En canvi, si deixem un pis a cada fill i que es compensi la diferència de valor entre els dos immobles dins la mateixa herència, cada fill podrà fer el que ell decideixi

sense haver de posar-se d'acord amb ningú. Els pares veuen que poden evitar més conflictes si són equitatius. El que cal és fer lots.

Què s'ha de tenir en compte en el repartiment?

El valor dels lots, el rendiment dels immobles, valorem la capacitat econòmica dels hereus i també t'ajudem a pagar el mínim d'impostos. Per exemple, imaginem que sou dos germans i ja sabeu que us voldreu vendre el pis dels pares quan toqui. Si un fill rep mig habitatge habitual dels pares, això és neutre fiscalment perquè té una bonificació del 95%, que és una barbaritat, però si li compra l'altra meitat del pis a la germana, pagarà un altre impost per adquirir-la. En canvi, si al testament es deixa dit que li deixes tot el pis al fill amb l'obligació de pagar-li a la germana la meitat del valor, el resultat del testament és el mateix, però la bonificació de l'agència tributària de Catalunya és pel pis sencer. Per tant, és una jugada meravellosa si un germà té diners per invertir i a l'altre li van bé els diners. Els testaments poden tenir una utilitat molt interessant a nivell fiscal. Fixa't, això és just per a tots dos, però no és a parts iguals.

I si el germà després no paga i es queda el pis només ell?

Nomena'm de marmessora. El marmessor és un director d'orquestra, una figura externa que garanteix que es compleixi el que tu has ideat, sobretot per aprofitar la fiscalitat que has estat treballant o bé perquè ja veuen que els hereus se les tindran. Serveix per explicar el sentit d'un testament, amb l'objectiu d'evitar plets.

Quan hem de fer el testament? Quan tinc patrimoni? Quan tinc parella estable? Quan tinc fills? Quan arribo a l'edat de jubilació?

La gent hi ha de perdre la por. Fer testament no té edat, el pots fer al notari a partir dels 14 anys. Si tens patrimoni, per descomptat. I, si tens fills, fes-lo segur perquè si els progenitors moren, qui en serà el tutor?

Això també ho dius al testament.

Si no dius res, la tutoria engloba la tutoria i l'administració patrimonial. Jo el que recomano és diferenciar-los perquè, si no, quan tenen divuit anys s'han acabat les dues coses. En canvi, de l'administració patrimonial en pots allargar l'edat; com a mínim, jo la poso als 25 anys i encara els trobo superjoves. I de vegades puc allargar-ho als 40 anys, perquè l'avi planifica que el fill renunciarà a part de l'herència en favor del net per haver de pagar menys impostos el dia de demà, però, en canvi, el pare pot ser qui remeni les cireres fins que el nen sigui gran.

Què sol fer una parella, ho deixen als fills o al cònjuge?

Depèn de com estem com a parella i depèn de les edats. Quan arriben a partir dels setanta, fins i tot encara que de vegades no hagin tingut una bona vida matrimonial, veuen que els fills fan la seva vida, s'han quedat sols i es volen protegir l'un a l'altre. És curiós perquè segurament si m'haguessin vingut trenta anys abans, ho haurien deixat tot als fills perquè no es refiaven de la parella. Si com a parella estem bé, puc pensar que tu com a mare dels fills és qui millor cuidaràs els nens. Però...

Però si la parella té edat per formar una nova família i tenir fills, el teu patrimoni també se n'anirà per a ells.

Excepte que ho prevegis. Jo li dic al meu marit: "Si em moro jove, te'n busques una altra i que siguis feliç, però el meu patrimoni és per als meus, no li podràs deixar en testament a ella". Si el fideïcomís de residu és a favor dels fills, el que el marit hagi heretat i no s'hagi gastat anirà pels fills. El fideïcomís a seques jo no el recomano, perquè és l'hereu català: reps un pis per herència, però no el pots vendre, no el pots hipotecar, no hi pots fer res, només el pots arrendar o viure-hi. Això al segle XXI no funciona. En qualsevol cas,

no fas un testament que hagi de ser vàlid per a tota la vida, el pots anar canviant.

Quan convé canviar-lo?

Si compro un pis o me'l venc. Si tinc un altre fill. Si canvio de parella. Nosaltres per menys de 800 euros no assessorem, però nosaltres ens ocupem de casos més complexos. Anar a cal notari amb un testament senzill val entre 60 i 100 euros.

És millor deixar testament o donar abans de morir?

La majoria de vegades les decisions s'acaben prenent en termes d'impostos. Pensa que, en una herència, la casa on vivien els pares està bonificada i els primers 100.000 euros que reben cada fill també són exempts. En canvi, per rebre com a donació un pis que val 300.000 euros, tu pagaràs 17.000 euros d'impost de donacions i els pares pagaran renda si tenen guany patrimonial. És a dir, en general, no fem donacions d'immobles si no ho necessitem perquè estem llençant diners. En canvi, fer donació de diners sí que pot ser una bona manera d'estalviar impostos a futur perquè només es paga impost de donacions, que és més baix que les herències. En cada cas s'han de fer números.

És un mite que hi ha gent que renuncia a l'herència perquè no la pot pagar?

És una bola que roda i que no és veritat. Pagues un percentatge, per tant, sempre hauria de ser un negoci positiu. L'impost de successions a Catalunya entre pares i fills va del 7% al 32%, i un 32% en cas que rebis a partir de 800.000 euros. El tipus més car és heretar del meu cosí germà o gent sense parentiu, perquè llavors has de pagar el doble, el 64%. És una bestia, és confiscatori, però, escolta, tot i això te'n queda un 36%. Hi renunciaries? Jo no. Has de ponderar si el que pagaràs d'impostos ho recuperaràs o no, i en la majoria d'herències està clar si té sortida al mer-

cat o no. Que ningú renunciï a una herència perquè no té diners per pagar els impostos sense abans buscar sortides, que n'hi ha.

La majoria d'hereus paga herència?

Hi ha molta gent que no paga impost de successions, no ens esverem. Però és veritat que els que paguen, paguen molt i no tots són rics. Els molt rics paguen molts diners, però si podem fer bones planificacions, pot ser que a proporció paguin poc. La franja que s'està ofegant més és la classe mitjana catalana, les petites i mitjanes empreses, l'autònom que ha pogut comprar algun piset i té diners al banc. Ens arriba força gent amb pisos sense hipotecar, però que no tenen liquiditat, i si reps una herència on només hi ha totxo i tu no tens diners, tens un problema. Pensa que si hi haguessin uns 6.000 euros al banc, pagues l'enterrament i gràcies. I encara quedarà per pagar el notari, el registre de la propietat, les plusvàlues de l'ajuntament, l'impost de successions...

Diries que són més agressives les persones que tenen més necessitat econòmica o les que tenen més poder adquisitiu?

En termes econòmics, els que tenen necessitat de diners sempre han de cedir més. Ara bé, en les herències pesa més la part emocional que l'econòmica, la sensació que l'altre hi surt guanyant. Si a un germà li deixen dos pisos i a l'altre la casa de la platja, que els pares consideren equiparable, tu pots considerar que dos pisos posats a lloguer donen més que la segona residència que només porta que despeses, però això és la teva interpretació. Els advocats podem ser els dolents de la pel·lícula, però de vegades també ajudem a fer caixa o faixa: o s'arriba a un acord o anem als jutjats. El que no pot ser és tenir una herència empantanegada durant deu anys sense acceptar-la. El testament és un document molt senzill i pot ser la clau de com acabarà l'herència i, de retruc, les relacions familiars. ●